

ŠTOVANJE SRCA ISUSOVA

povijesno-teološki pregled

I. CRKVENO UČITELJSTVO O SRCU ISUSOVU

Štovanje Srca Isusova u prijašnjim stoljećima sigurno se ne bi tako snažno proširilo po cijelom svijetu da crkveno Učiteljstvo nije stalo iza njega i preporučilo ga vjernicima. Već letimičan pogled izaziva iznenađenje nad množinom dokumenata što su ga pape objavili o tome predmetu. Navest ćemo ovdje samo najvažnije papinske dokumente posljednjih stotinu godina koji za predmet imaju štovanje Srca Isusova.

1. Papa LEON XIII. i enciklika “Annum Sacrum” (*Sveta Godina*)

Započinjemo s papom Leonom XIII. koji je objavio encikliku ANNUM SACRUM (Sveta Godina) u kojoj govori o posvećenju ljudskog roda Srcu Isusovu. Enciklika je objavljena 25. V. 1899. kao priprema za tu posvetu. Zanimljiva je povijest enciklike.

Još za vrijeme Prvoga vatikanskog sabora inicijatori posvete prikupili su oko 525 potpisa koncilskih otaca zajedno s tri milijuna potpisa vjernika i uputili su molbu Svetom Ocu da posveti svijet Srcu Isusovu za Svetu Godinu 1875. Tadašnji Papa Pio IX. nije prihvatio molbu da on to osobno učini, nego je dao Kongregaciji za bogoštovlje i obrede nalog da sastavi formular posvete. Prepušteno je bilo svakom biskupu da odluči hoće li u svojoj biskupiji tu posvetu preporučiti ili ne, a tamo gdje je bila prihvaćena vjernicima je bilo sugerirano da je osobno mole u okviru svoje privatne pobožnosti. Trebalo je još pričekati da i sam papa to učini. Svečanu posvetu ljudskoga roda izvršio je Papa Leon XIII. 11. lipnja 1899. uoči nove jubilarne godine 1900. Posvetu je pripremila njegova netom objavljena enciklika *Annum Sacrum*, objavljena 25.V.1899. Sam Papa Leon XIII. nazvao je ovu posvetu “najvećim činom svoga pontifikata.” Sama enciklika opširno govori o posveti Srcu Isusovu: ističe se njezino značenje, smisao, opravdanje, te se naglašava vrijednost ne samo osobne posvete nego i one cijeloga ljudskoga roda. Tekst posvete preuzeo je potom Pio XI. i odredio da se od 1926. u svim crkvama moli na blagdan Krista Kralja.

2. Papa BENEDIKT XV. kanonizirao je 1920. g. bl. Margaretu Mariju Alacoque.

U dokumentu njezine kanonizacije Papa govori o njezinu životu, te napose o objavama što joj je Srce Isusovo udijelilo. U istom dokumentu Papa u cijelosti novodi tekst dvanaestog ili tzv. “velikog” obećanja što je Srce Isusovo dalo sv. Margareti u svezi pobožnosti devet prvih petaka. To je inače velika rijetkost za papinske dokumente da se citiraju riječi privatnih objava u ovakvoj vrsti dokumenata, iz čega se zaključuje da je Crkva potpuno prihvatila i priznala vrijednost ove pobožnosti.

3. Papa PIO XI. i enciklika “Miserentissimus Redemptor” (*Premilostivi Otkupitelj*).

U ovoj enciklici objavljenoj 1928. Papa Pio XI. definira kult Srca Isusova kao “sintezu cijele kršćanske religije”. Glavna tema enciklike međutim jest “zadovoljština”. U uvodu se najprije govori kako je Isus obećao da će uvijek pomagati svoju Crkvu i biti joj nazočan. U prvom dijelu govori se o prikladnosti štovanja Srca Isusova. U drugom dijelu govori se o činima štovanja Kristova Srca među kojima na prvom mjestu jest posveta (podsjeća se na encikliku Leona XIII. *Annum Sacrum*). Središnja misao enciklike jest zadovoljština koju traži Božja pravda i ljubav. Istina, dostojnu zadovoljštinu Bogu daje samo Isus, ali se traži ipak i naše sudjelovanje tj. da i mi sa svoje strane dajemo Bogu i Kristovu Srcu zadovoljštinu kao što je Isus preko sv. Margarete to sam tražio. Na kraju enciklike govori se o prednostima i plodovima zadovoljštine.

4. Papa PIO XII. i enciklika “Haurietis Aquas” (*Crpsti ćete vodu iz izvora Spasitelja*).

Povod za novu encikliku o Srcu Isusovu, koja je objavljena 1956. god., bila je stota obljetnica kako je Papa Pio IX. odgovarajućim molbama i željama vjernika, protegnuo svetkovinu Srca Isusova na cijelu Crkvu. Do tada se blagdan slavio samo u nekim biskupijama. Ova enciklika jest magistralni dokument o štovanju Srca Isusova; radi se o doktrinalnom dokumentu koji kult Srca Isusova utemeljuje i osvjetljava sa svih strana.

Najbiranijim riječima Papa na početku enciklike naglašava kako je štovanje Srca Isusova dar Spasitelja svojoj Crkvi u posljednim stoljećima. Radi se o najuzvišenijem činu kreposti naše vjere koji nas zove da ljubavi Otkupitelja uzvratimo svojom ljubavlju. Pio XII. odgovara na prigovore, predrasude i zablude o ovoj pobožnosti. U nastavku se poziva na Leona XIII., Pia IX. i njihove dokumente o Srcu Isusovu, te potom navodi i sebe koliko puta je o tome predmetu sam govorio od početka svoga pontifikata. Prikazuje potom biblijsku utemeljenost štovanja Srca Isusova najprije u Starom, te zatim u Novom Zavjetu. Navodi i izjave crkvenih otaca o istom predmetu. Treći dio enciklike govori o Srcu Isusovu kao simbolu Kristove trostruke ljubavi. Četvrti dio razvija teološku refleksiju o intimnom sudjelovanju Kristova srca u afektivnom, ljudskom i božanskom životu Otkupitelja na zemlji i na nebu. I na kraju zaključak: Srce Isusovo jest izvor božanske ljubavi, sinteza je cijelog otkupljenja, u Kristovu Srcu klanjamo se nestvorenoj ljubavi Božanske Riječi i njegovoj ljudskoj ljubavi koju ima prema cijelom svijetu i svakom čovjeku.

5. Papa PAVAO VI. i apostolsko pismo “Investigabiles Divitias Christi” (*Neistraživa Kristova bogatstva*) objavljeno 1965.

Ovo pismo papa Pavao VI. objavio je u povodu dvjestote obljetnice uvođenju blagdana Srca Isusova što ga je odobrio 1765. papa Klement XIII. Na molbu biskupa iz Poljske i Francuske, te reda sestara od Pohoda i Družbe Isusove, zatim rimske Nadbratovštine Srca Isusova, Papa Klement XIII. dao je dopuštenje da se može slaviti blagdan Srca Isusova prema želji koju je sam Krist Gospodin izrazio sv. Margareti u objavama. Spomenimo još jedan dokument ovoga Pape u prilog očuvanja i promicanja štovanja Srca Isusova. To je pismo “Diserti Interpretes” upućeno poglavarima redovničkih zajednica koje su povezane sa Srcem Isusovim, bilo da nose njegovo ime bilo da šire tu pobožnost. Kako u prvom tako i u ovome pismu Pavao VI. odlučno ohrabruje da se ne zanemari ova pobožnost, budući da je ona vrijedno sredstvo da se nadvlada sadašnja vjerska kriza i da se ostvaruju smjernice Drugog vat. sabora. Spomenimo još i ovu zanimljivost: Pavao VI. izabran je za papu upravo na blagdan Srca Isusova 1963. godine!

6. Papa IVAN PAVAO II. i Srce Isusovo

Papa Ivan Pavao II. dao je puno dokaza koliko je zainteresiran za očuvanje, promicanje i razvijanje štovanja Srca Isusova. Ovdje ćemo nabrojiti najvažnije Papine intervente s tim u vezi.

1. *Prigodom prvog posjeta Francuskoj 1980.g.* papa Ivan Pavao II. posjećuje 1. lipnja Baziliku Srca Isusova na Mont Martru i izriče krasan govor o Srcu Isusovu u obliku meditacije.

2. *U nedjeljnim podnevnim nagovorima za vrijeme Angelusa* komentira svaki zaziv iz Litanija Srca Isusova. To je započeo 1985. i s malim prekidima završio 1989.

3. *Za vrijeme Drugog posjeta Francuskoj posjećuje Paray-le-Monial* i ondje služi sv. Misu u čast Srcu Isusovu za 130 tisuća vjernika. Tom prigodom posjećuje i mjesta ukazanja Srca Isusova, te kapelu tada još blaženog Klaudija Colombiera. U toj kapeli Papa uručuje posebno pismo generalu isusovačkog reda o. Kolvenbachu u kojem traži i nalaže da se isusovci ponovno i ozbiljno zauzmu za promicanje i širenje štovanja Srca Isusova. Navodeći vrijednost štovanja Srca Isusova u našem vremenu Papa među ostalim piše: “Zbog toga motiva živo želim da vi nastavite s ustrajnim djelovanjem u širenju ispravnog štovanja Srca Isusova i da budete uvijek spremni dati efikasnu pomoć mojoj braći u episkopatu da bi se to štovanje posvuda promicalo; nastojte naći najprikladnija sredstva da bi se ovo štovanje predstavilo i prakticiralo kako bi današnji čovjek sa svojim vlastitim mentalitetom i osjetljivošću mogao otkriti u njemu pravi odgovor na svoja pitanja i svoja očekivanja. I tražim da upotrijebite sva moguća sredstva da biste što bolje ispunili poslanje što vam je Krist povjerio, tj. širenje štovanja njegova božanska Srca.”

4. *Govor članovima svjetskog kongresa tajnika Apostolata molitve u Rimu.* U tom govoru Ivan Pavao II. među ostalim je rekao: “Smatram ovo udruženje apostolata molitve dragocjenim blagom srca Papina i Srca Kristova.”

5. *Proglašenje svetim bl. Klaudija Colombiera 1992.godine.* Sv. Klaudije Colombier, kao duhovni vođa sv. Margarete Marije Alacoque kao svećenik bio je prvi u

promicanju štovanja Kristova Srca. U svome govoru na dan njegove kanonizacije Papa Ivan Pavao II. među ostalim je rekao:

“Tri protekla stoljeća dopuštaju nam da izmjerimo važnost poruke povjerene Klaudiju Colombieru. U jednom razdoblju kontrasta između revnosti jednih i ravnodušnosti ili nereligioznosti mnogih, predstavlja se pobožnost usredotočena na Kristovu čovječnost, na njegovu nazočnost, na njegovu milosrdnu ljubav i na njegovo oproštenje. Poziv na zadovoljštinu, naknadu karakterističan za Paray le Monial može biti različito shvaćen, ali u biti radi se o grešnicima koji su svi ljudi i koji su pozvani da se vrte Gospodinu, taknuti njegovom ljubavlju... Ako ima solidarnost u grijehu, ima također solidarnost u spasenju. Svačiji prinos učinjen je za dobro svijetu.”

„Za današnju evangelizaciju Srce Kristovo treba biti priznato kao srce Crkve. Ono zove na obraćenje i pomirenje, poziva na život po blaženstvima duše čista srca i žedne pravednosti... Ono ostvaruje toplo zajedništvo članova jedinog tijela. Ono, Srce, dopušta da se prijanja Radosnoj Vijesti i da se prihvate obećanja vječnoga života. To je Ono koje šalje u misije. Srcem uz Srce Isusovo širi ljudsko srce do dimenzije svijeta. Neka kanonizacija Klaudija Colombiera bude za cijelu Crkvu poziv da se živi posveta Srcu Kristovu, posveta koja je dar sebe te da se dopusti da nas ljubav Kristova vodi i kroz nas otvori našoj braći puteve istine i života.”

6. *Srce Isusovo u ostalim dokumentima Ivana Pavla II.* U enciklici “*Dives in misericordia*” (*Bogat milosrđem*) papa ističe kako Crkva na poseban način ispovijeda milosrđe Božje i štuje ga obraćajući se Srcu Kristovu. Upravo pristupanje Kristu u misteriju njegova Srca dopušta nam da se zaustavimo na toj stvarnosti - u izvjesnom smislu središnjoj i pristupačnijoj na ljudskom planu - tj. obajvi Božje milosrdne ljubavi koja čini središnji sadržaj mesijanskog poslanja Sina čovječjega.

U Familiaris consortio (1981.) enciklici posvećenoj obitelji Papa tri puta spominje Srce Isusovo. Preporuča pobožnost i posvetu Srcu Isusovu kao djelotvorno sredstvo velikim poteškoćama koje prijete danas obitelji, toj prvoj stanici ljudskog društva.

U apostolskoj pobudnici posvećenoj sakramentu sv. ispovjedi “*Reconciliatio et paenitentia*” (1984.) piše: “Pozivam vas sve da se samnom obratite Srcu Isusovu, riječitom znaku Božjeg milosrđa, koje je naknada za naše grijeha, mir i pomirenje naše.”

7. *Papini govori o Srcu Isusovu.* U raznim prigodama Ivan Pavao II. govorio je o Srcu Isusovu. Zapaženi su ovi njegovi govori o toj temi: *Govor na poliklinici Gemelli u Rimu* 28.VI.1984., prigodom 20. obljetnice ustanovljenja medicinskog fakulteta Katoličkog sveučilišta Srca Isusova u Milanu. Veoma lijepo razmišljanje o simbolici Kristova Srca Papa je izrekao za vrijeme svoga putovanja u Kanadu, u Vancouveru 8. 9. 1984. Među ostalim je rekao: “Srce Isusa Krista jest snažan i stalan Božji poziv upućen čovječanstvu i svakom ljudskom srcu.” Prigodom obilaska župa koje su posvećene Srcu Isusovu u svojim govorima Papa ističe i preporuča posebno tri oblika štovanja Srca Isusova: pobožnost prvih petaka, posveta obitelji Srcu Isusovu i apostolat molitve.

8. *Papa obavlja posvete naroda Srcu Isusovu.* Zapažena je njegova posveta naroda Ecuadora izvršena u glavnom gradu Quito-u prigodom Papina pohoda toj zemlji.

9. *Iz pisma Isusovcima*: “Pobožnost Srcu Isusovu odgovara više nego ikad očekivanjima našega vremena, a bitni elementi te pobožnosti pripadaju na stalan način duhovnosti Crkve tijekom njene povijesti.”

U zaključku navodimo još nekoliko kraćih izjava samih papa o važnosti i vrijednosti štovanja Presvetog Srca Isusova.

Leon XIII.: “Pobožnost Srcu Isusovu jest najsigurnija i najkorisnija duhovnost.”

Pio XI.: “To je sinteza cijeloga kršćanstva.”

Pio XII.: “Štovanje Srca Isusova jest najkompletnija ispovjest kršćanske vjere.”

Pavao VI.: “Srce Isusovo jest uzvišeni oblik one prave pobožnosti, koja se traži za naše vrijeme.”

Papa Ivan Pavao II.: “U Presvetom Srcu Isusovu nalazimo sintezu svih otajstava naše vjere.”

II. TEOLOŠKO-PASTORALNI POGLED NA ŠTOVANJE SRCA ISUSOVA

Promatrajući i analizirajući pobožnost Srcu Isusovu s teološko-pastoralnog vida, njezini sastavni dijelovi jesu POSVETA I ZADOVOLJŠTINA, (reparacija, naknada). Prema izjavi sv. Margarete Marije Alacoque, ali isto tako i crkvenog Učiteljstva, ta dva oblika jesu temeljne dimenzije štovanja Kristova Srca. Sv. Margareta shvaćala je i izrazila pobožnost Srcu Isusovu na ovaj način: to je jedan divan oblik savršenog kršćanskog života, to je ljubav Isusova koja obuhvaća dušu u svim njenim mislima, osjećajima i djelima tako da nismo više mi koji živimo nego je Isus Krist koji živi u nama.

Iz ovih dvaju temeljnih vidova - posvete i zadovoljštine - slijede vanjski izražaji pobožnosti u kojima se ti stavovi konkretnije očituju: misa i molitve u časoslovu za blagdan Srca Isusova, pobožnost devet prvih petaka, osobna posveta i posveta obitelji, apostolat molitve, pobožnost svete ure, pobožnosti tijekom mjeseca lipnja, itd.

A. POSVETA

Prva i temeljna posveta čovjeka kršćanina jest njegovo krštenje, te potvrda koja to posvećenje dovodi do njegove punine. Kroz ta dva sakramenta postajemo već posvećeni, djeca Božja, posvetna milost nas potpuno iznutra preobražava, čini dionicima božanskoga života. Postavlja se sada pitanje što posveta Srcu Isusovu nadodaje ovoj temeljnoj kršćanskoj posveti kroz sakramente? Da li je posveta Srcu Isusovu aktivna ili pasivna? Da li je Bog koji posvećuje ili smo to mi koji se posvećujemo i predajemo Bogu? Da li je to Njegov dar ili naš dar Njemu? U polazištu posveta je u prvom redu pasivna, to je čisti dar koji kasnije treba prerasti u aktivnu posvetu, tj. u odgoj i život po zapovjedima, po evanđeoskim savjetima. Dakle suradnja čovjeka je također potrebna, dapače nužna.

Posveta Srcu Isusovu jest jedno posvješćivanje zadatka da se krsna milost razvije i ostvari do svoje punine u duši krštenika. Dakle posveta Srcu Isusovu povezuje se s izvornom krsnom posvetom koja se na taj način u izvjesnom smislu reaktivira i usavršava, dovodi do punine.

U posveti Srcu Isusovu radi se najprije o jednoj produženoj i srdačnoj kontemplaciji Kristove ljubavi, njegovih osjećaja. Kontemplacija koja prelazi sa slike, simbola srca na Evanđelje i potom na Euharistiju. Kad o jednoj osobi kažemo da “ima dobro srce” to je daleko više nego kada kažemo “dobar je”; jer vrijednost njegove dobrote stoji u jezgri njegova bića. Tako se o Isusu može reći: On je njegovo srce. Drugi moment koji sugerira posvetu jest želja da se Isus naslijeđuje. Sam je rekao: “Učite se od mene jer sam blaga i ponizna srca... Uzmite jaram moj na sebe i naći ćete pokoj dušama svojim... Jaram je moj sladak i breme je moje lako..” (Mt, 11, 28-30). Te su riječi u izvjesnom smislu temelj posveti. Isus upućuje dvostruki poziv: nasljedovanje njegovih osjećaja i posvećenje njemu, tj. dok daje svoju ljubav nama, za uzvrat traži našu ljubav. U tome kontekstu bilo bi zanimljivo pročitati čin posvete koju je Papa Pio XI. objavio u enciklici *Quas primas* (1925.) kojom je ustanovio blagdan Krista Kralja i odredio da se ta posveta moli svake godine za taj blagdan.

B. ZADOVOLJŠTINA, NAKNADA, REPARACIJA

Ideju “zadovoljštine, naknade, reparacije” nije pronašla sv. Margareta. Ona je prisutna u sv. Pismu pod drugim izrazima. S teološke strane zbog jasnoće treba razlikovati razne pojmove i izraze zadovoljštine:

- a) Krist je jedini posrednik, također je i jedini nadoknaditelj, jedini koji može dati Ocu slavu i naknadu koja mu dolikuje.
- b) Krist sam može biti također onaj kojemu je upravljena naša zadovoljština.
- c) Mi, kao članovi Kristova mističnog tijela trebamo se sjediniti s Kristom u davanju zadovoljštine koju Krist daje Ocu.

Stoga zadovoljština može biti: a) teocentrična ili kristocentrična, b) objektivna i subjektivna, c) afektivna, afliktivna i efektivna

Afektivna se zove kad se zbiva u srcu jer se u srcu i grijeh dogodio. Stoga se treba staviti u potpunu sukladnost sa Srcem Gospodinovim. Afliktivna zadovoljština uključuje u sebi određena iskusitva boli (tjelesna pokora, trpljenje itd.) koja si dobrovoljno nanosimo u jednom ili drugom obliku da zadovoljimo za grešne užitke. Efektivna zadovoljština pak uključuje pojedina dobra djela kao protutežu za loša djela (razni čini pobožnosti, prvi petci, sveta ura itd.).

Ako stvarnost i pojam zadovoljštine prethodi sv. Margareti, treba naglasiti da je s njome ta praksa ušla u trajnu upotrebu i neodjeljiva je od pobožnosti Srcu Isusovu.

Iz objava danih sv. Margareti u odnosu na zadovoljštinu proizlaze tri elementa.

- a) Ljubav Božja nije uzvraćena, Božja čast je povrijeđena i Bog traži zadovoljštinu.
- b) Zadovoljština je uvijek kristocentrična, upućena je Kristu i Njegovu Srcu da bi sam Krist i Njegovo srce bili prikazani Ocu.

c) Premda naknada nije glavni element pobožnosti, jer preteže posveta, ona je ipak konstitutivni element štovanja Srca Isusova.

Što se tiče zadovoljštine trebamo još uočiti nekoliko momenata koje smo razdijelili u četiri točke: zadovoljština za vlastite grijehе i grijehе drugih, davanje zadovoljštine Kristu, zadovoljština Bogu po Srcu Kristovu, tješiti Kristovo Srce. Pogledajmo iz bližega svaku od tih točaka.

1. *Zadovoljština za vlastite grijehе i grijehе drugih.* Jasno je da Bogu treba dati zadovoljštinu za vlastite grijehе. Za grijehе drugih dajemo Bogu zadovoljštinu upravo zbog solidarnosti, jer svi pripadamo jednoj istoj ljudskoj obitelji, zajednici, gdje smo svi povezani nevidljivim vezama iste čovječnosti.

2. *Davanje zadovoljštine Kristu.* Postavlja se pitanje kakav smisao ima davati zadovoljštinu Kristu kad je upravo on jedini posrednik koji je trpio za moje grijehе i potpuno zadovoljio Ocu. Na ovu problematiku može se ovako odgovoriti:

a) Isus je Bog kao i Otac.

b) Grijesi nezahvalnosti i hladnoće diraju ga iz bližega i ranjavaju Njegovo srce; među najteže grijehе ubraja se odbijanje njegova spasenja.

c) Magisterij Crkve kanonizirajući sv. Margaretu u dokumentima je potvrdio vrijednost zadovoljštine koja se daje ne samo Bogu nego i Kristu. Ideja zadovoljštine na poseban je način obrađena u enciklici Pape Pia XI "*Miserentissimus Redemptor*".

d) Isus je sam zahtijevao zadovoljštinu tražeći od sv. Margarete uspostavu svete ure. U svezi svete ure zanimljivo je spomenuti sljedeće: kardinal Karol Wojtyła još kao krakovski nadbiskup davao je 1975. duhovne vježbe u Vatikanu Papi Pavlu VI. i članovima vatikanskog dvora. U jednom od svojih razmatranja zaustavio se upravo na temi Isusove agonije u Gecemaniju te je među ostalim istaknuo sljedeće: „Isusov poziv na bdijenje i molitvu kojim je pozvao apostole da se sjedine u njegovoj mucu i da mu budu blizu u njegovoj agoniji ostao je neispunjen. Apostoli nisu u tome sudjelovali. Budući da mu apostoli to nisu dali, jer su pozaspali one večeri u Gecemaniju, stoga se tome Isusovu pozivu trebamo danas mi odazvati i to kao Crkva i kao pojedinci.“

e) Na problem zadovoljština slavnome Kristu, koji je sada u nebu, koji više ne trpi daje najbolji odgovor enciklika "*Miserentissimus Redemptor*" (br. 23) u kojoj Pio XI. ovako stvar obrazlaže: Ako je Krist u Gecemaniju bio do smrti žalostan predviđajući muku i smrt, čiji su uzrok grijesi, on je isto tako predvidio i buduće grijehе koji su tome bili uzrok. Po istom načelu može se reći da je mogao predvidjeti i sve čine zadovoljštine koje će mu vjerne duše iskazati u tim trenucima agonije. Stoga naši čini pobožnosti, štovanja i ljubavi Kristu koji trpi u Gecemaniju imaju u svakom slučaju vrijednost, jer ih je Krist također predvidio i već su ga unaprijed utješili.

3. *Zadovoljština Bogu po Srcu Kristovu.* Postoji također i zadovoljština Bogu Ocu po Srcu Kristovu. Sv. Pavao veli da "nadopunjuje ono što nedostaje Kristovim mukama na korist cijelog Tijela koje je Crkva" (Kol 1,24). Sve se to na najsavršeniji način ostvaruje u sv. Misi. S Kristom se sjedinjujemo u njegovoj žrtvi i zajedno s njime se prikazujemo

Ocu. To je ujedno i duboki smisao Apostolata Molitve, svakidašnjeg prikazanja, koje nije samo jedna formula za izgovoriti, nego i jedan program za živjeti.

4. *Tješiti Kristovo Srce*. Često se čuje u pojedinim knjigama kršćanske duhovnosti i molitvenim formulama da trebamo “tješiti Kristovo Srce”. Javlja se međutim određena poteškoća: ako je Krist slavan i ne može više trpjeti, kako ga možemo utješiti u njegovim patnjama? Nepromjenljivi Bog da li je stvarno ranjiv našim grijesima, i osjetljiv za naše čine utjehe? Odgovoriti se može pozitivno. Kako se može zamisliti jedan Bog koji bi bio sasvim ravnodušan na grijeha ljudi i na herojske čine svetaca? Koji bi bio jednako zadovoljan, ako mu se klanja ili ako se profanira euharistija? Ovdje sigurno dotičemo jedan misterij. Međutim radije i lakše možemo zamisliti Boga koji trpi i suosjeća s bijedama ljudi nego jednog Boga, haldnog i nepromjenljivog koji ne bi mogao trpjeti niti biti osjetljiv na naše čine bilo koje vrste. Na koncu sve naše molitve, prošnje, zavjeti, pretpostavljaju da taj Bog ipak nešto osjeća, da nije netrpan.

Dodajmo još riječi o aktualnosti zadovoljštine što ih izriče Papa Pio XI. u svojoj enciklici *Miserentissimus Redemptor* (br. 25): “Koliko je hitna zadovoljština i naknada posebno u ovom našem vremenu, postaje jasno svakome tko pramatra ovaj svijet koji leži pod vlašću zloga.”(1 Iv 5,19)

Izjave papa posljednjega stoljeća čije smo najvažnije dijelove gore donijeli pokazuju svu vrijednost i teološku utemeljenost štovanja Srca Isusova kao simbola Božje ljubavi. Iz svega da sada rečenoga jasno proizlazi da štovanje Srca Isusova nije jedna pobožnost među ostalima. Nakon što je crkveno Učiteljstvo, i napose posljednji Pape, tako jasno dali do znanja kakvo se blago krije u toj pobožnosti, postaje jasno da će štovanje Božanske ljubavi pod znakom Kristova Srca imati uvijek trajnu vrijednost. Srce Isusovo ostat će i treba nam ostati trajan poticaj i poziv da u njemu prepoznamo i častimo onu beskrajnu i vječnu Božansku ljubav koja nas je stvorila, koja traži naš odgovor i koja nas očekuje na kraju našega života.

p. Božidar Nagy, SJ

